

فصل ششم

شکوفایی استان یزد
پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

درس چهاردهم دستاوردهای انقلاب اسلامی در استان

وقوع انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ یک واقعه بزرگ سیاسی، مذهبی و یک موهبت الهی بود که تحولی عظیم در تمام عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایجاد کرد. استان یزد نیز از برکت انقلاب بی بهره نمانده و در این سال‌ها در زمینه‌های مختلف پیشرفت‌های درخشانی کرده است. در این درس با گوشه‌ای از این دستاوردها آشنا خواهیم شد.

کشاورزی

علی‌رغم محدودیت‌های اقلیمی مانند فقر منابع آب و خاک و خشکسالی‌های بی‌دری، در استان، به ویژه در مناطق روستایی، وجود دانش فنی و تجربه دیرینه در امر کشاورزی سبب رونق این بخش شده است؛ به نحوی که استان از نظر سرانه تولید برخی محصولات کشاورزی و به ویژه فراورده‌های دامی در کشور از رتبه بالایی برخوردار است. به علاوه همت بالای کشاورزان یزدی، باعث رونق و آبادانی در استان‌های همجوار و سایر نقاط کشور نظیر جیرفت، کرمان، رفسنجان و فارس و... شده است. ضمن این که شیوه‌های موفق کشاورزی از جمله توسعه و گسترش کشت‌های گلخانه‌ای، شیوه‌های آبیاری نوین، ایجاد و توسعه مجتمع‌های دامداری و مرغداری صنعتی در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است.

آمار نشان می‌دهد که متوسط عملکرد سالیانه بسیاری از محصولات عمده زراعی و باغی مثل یونجه و ذرت دانه‌ای، انار و بسته و محصولات گلخانه‌ای و... در یزد از میانگین کشوری بیشتر است.

برای مطالعه

جدول ۱-۶- شاخص‌های تولیدات دامی و منابع طبیعی

عنوان شاخص یا نماگر	واحد	۱۳۸۷	۱۳۸۸	درصد تغییر نسبت به سال قبل
مقدار تولید گوشت قرمز	تن	۱۲۰۵۸	۱۲۵۰۰	۳/۷
مقدار تولید شیر	تن	۱۷۹۳۳۸	۲۰۰۰۰۰	۱۱/۵
مقدار تولید گوشت مرغ	تن	۳۲۶۴۳	۳۸۱۶۷	۱۶/۹
مقدار تولید تخم مرغ	تن	۱۱۶۴۲	۹۷۴۶	-۱۶/۳
مساحت جنگل‌ها	هکتار	۱۸۸۱۲۱	۱۸۳۹۲۲	-۲/۲
مساحت مراتع	هکتار	۶۵۱۸۰۰۷	۶۵۱۸۰۰۷	۰/۰
مساحت پدیده‌های بیابانی	هکتار	۵۸۷۳۱۳۴	۵۹۳۲۲۷۳	۱/۰
مقدار صید و تولید آبزیان	تن	۵۷۶	۵۶۰	-۲/۸
مقدار تولید محصولات زراعی	تن	۶۲۴۲۰۴	۶۳۶۹۸۸	۲/۰
مقدار تولید محصولات باغی	تن	۱۲۰۵۷۳	۲۰۶۰۸۳	۷۰/۹
مقدار تولید محصولات گلخانه‌ای	تن	۲۲۹۶۰۰	۲۷۱۶۰۰	۱۸/۳
مقدار تولید گوشت بلدرچین	تن	۱۳۵۷	۱۲۵۸	-۷/۳

گلخانه تولید گوجه‌فرنگی

گلخانه تولید خیار

شکوفایی استان یزد پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

تولید کلزا - ابرکوه

تولید پسته - اردکان

تولید انار - تفت - مهریز

تولید ذرت - خاتم

پرورش کبک - میبد

تولید مرغ - میبد

شکل ۱-۶- نمونه‌ای از تولیدات در زمینه کشاورزی استان یزد

بیشتر بدانیم

اشتغال‌زایی گلخانه‌های زینتی : از نظر اشتغال‌زایی در هر واحد گلخانه ۱۰۰۰ متری گل رز، سالیانه یک نفر نیروی انسانی مشغول به کار می‌شود. بر این اساس و با توجه به سطح بهره‌وری کنونی، تعداد اشتغال ایجاد شده در این زمینه ۲۷۰ نفر است.

پرورش حدود ۱۴۷۰۰۰۰۰ شاخه گل به مبلغ حدود ۷۰ میلیارد ریال علاوه بر استفاده در داخل استان به استان‌های فارس، تهران و اصفهان صادر می‌شود، و برای بالغ بر ۲۵۰ نفر اشتغال ایجاد کرده است که اکثراً فارغ‌التحصیلان رشته‌های کشاورزی در این زمینه فعالیت می‌کنند. پرورش گل بیشتر در شهرستان‌های تفت، مهریز و یزد انجام می‌گیرد.

برای مطالعه

جدول ۲-۶- سطح زیر کشت و تولید انواع گل در استان یزد

شرح	واحد	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	درصد تغییرات ۸۶ نسبت به ۸۴
سطح زیر کشت	هکتار	۲/۷	۳/۱	۳/۶	۷	۱۲۵/۸
میزان تولید	شاخه	۲۲۰۰۰۰۰	۴۳۴۰۰۰۰	۴۳۴۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰۰	۱۵۳/۵

شکل ۲-۶- پرورش ماهی در مظهر قنات

توانمندی‌های شیلات : وجود آب‌های زیرزمینی شور و غیر قابل مصرف در امر کشاورزی، محیط‌های مناسب برای پرورش ماهی از قبیل استخرهای خاکی، استخرهای ذخیره آب کشاورزی و مظاهر قنات فراهم می‌کند. با توجه به شرایط فوق و وجود افراد علاقه‌مند در همه مناطق و شهرستان‌های استان، ماهی پرورش داده می‌شود.

شکل ۳-۶- استخر پرورش ماهی

برای مطالعه

اهم فعالیت‌های شیلات استان یزد

تأسیس و راه‌اندازی ایستگاه مطالعاتی پرورش ماهیان شورآبی در بافق: این ایستگاه در سال ۱۳۶۹ به منظور مطالعه و بررسی امکان پرورش انواع آبزیان که قادر به تحمل آب‌های شور و لب شور هستند، احداث شد.

✓ پرورش ماهیان کیور در استخرهای ذخیره آب کشاورزی

✓ شناسایی منابع آبی استان

✓ احداث استخرهای ترویجی

✓ احداث مرکز تکثیر ماهیان سردآبی در منطقه کرخنگان از توابع شهرستان خاتم

✓ پرورش میگوی آب شیرین

فعالیت گروهی

۱- کدام شرایط زمینه را برای پرورش ماهی و گسترش فعالیت‌های شیلات در استان فراهم کرده است؟

۲- افتخارات بخش کشاورزی استان کدام‌اند؟

۳- تولید کدام محصولات کشاورزی در استان از میانگین کشوری بالاتر است؟

فعالیت‌های صنعتی معدنی

به دلیل وجود محدودیت‌های کشاورزی تولیدات صنعتی و معدنی همواره یکی از بخش‌های اصلی فعالیت به‌شمار می‌رود و بخش عمده‌ای از شاغلان استان را به خود اختصاص داده است. از ویژگی‌های صنعت در سال‌های اخیر افزایش کارگاه‌های بزرگ صنعتی و کاهش کارگاه‌های کوچک به ویژه صنایع نساجی بوده است.

بررسی شاخص‌های مختلف صنعتی و معدنی و مقایسه آن با میانگین کشور نشان می‌دهد که استان یزد همواره در ردیف چند استان برتر صنعتی کشور قرار دارد. ایجاد شهرک‌های صنعتی، منطقه ویژه اقتصادی، خوشه‌های صنعتی نساجی، سرامیک و کاشی از مهم‌ترین طرح‌های اجرایی در بخش صنعتی استان است. همچنین استان از لحاظ منابع زغال‌سنگ و سنگ آهن در کشور رتبه بسیار بالایی دارد.

آیا می‌دانید

- برخی از توانمندی‌های صنعتی استان در سال ۱۳۸۸ عبارت است از:
- سهم ۴۵ درصدی استان از تولید کاشی و سرامیک کشور
- سهم ۲۷ درصدی استان از تولید محصولات نساجی کشور
- سهم ۱۵ درصدی استان از تولید محصولات فولادی کشور
- سهم ۵/۸ درصدی استان از تولید لاستیک کشور

برای مطالعه

جدول ۳-۶- شاخص‌های بخش صنعت

عنوان شاخص یا نامگر	واحد	۱۳۸۷	۱۳۸۸	درصد تغییر نسبت به سال قبل
مقدار تولید سیمان	تن	۴۰۰۰۰۰	۱۵۱۲۰۰۰	۲۷۸
مقدار تولید کاغذ	تن	۶۰۰۰	۵۰۵۰۰	۷۴۱/۷
مقدار تولید فولاد خام	تن	۲۵۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰	۸۰/۰
مقدار تولید محصولات فولادی	تن	۶۷۰۳۰۰	۱۴۹۴۵۰۰	۱۲۳/۰
مقدار تولید کاشی	هزار متر مربع	۶۹۶۰۵	۱۰۶۲۴۰	۵۲/۶
مقدار چینی بهداشتی	تن	۲۸۳۰۰	۴۲۴۰۰	۴۹/۸
مقدار تولید پودر شوینده	تن	۴۱۸۰۰	۲۸۰۰۰	-۳۳/۰
مقدار تولید الیاف مصنوعی	هزار متر مربع	۲۶۴۳۶۷	۲۸۲۱۷۹	۶/۷
تعداد جوازهای تأسیس صادر شده	فقره	۱۱۹۲	۱۱۲۴	-۵/۷
تعداد پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی	فقره	۳۶۲	۲۴۵	-۳۲/۳
تعداد شهرک‌های صنعتی	شهرک	۱۴	۱۴	۰
تعداد منطقه ویژه اقتصادی	منطقه	۱	۱	۰
تعداد نواحی صنعتی	ناحیه	۱۳	۱۳	۰

عمده‌ترین پروژه‌های صنعت و معدن استان

توسعه مجتمع صنعتی - معدنی چغارت
بهره‌برداری از مجتمع صنعتی - معدنی چادر ملو
بهره‌برداری از طرح تغلیظ فسفات اسفوردی
ایجاد مجتمع چدن میبد و فولاد آلیاژی با ساخت انواع فولادهای آلیاژی با کیفیت متنوع و بالا
کابل‌های مخابراتی شهید قندی

بیشتر بدانیم

شهرک‌های صنعتی

شهرک‌های صنعتی که وظیفه بسترسازی و فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای تولید محصولات توسط کارگاه‌ها و کارخانجات صنعتی را به عهده دارد، در سال‌های اخیر مورد توجه جدی سیاست‌گذاران و فعالان بخش صنعت قرار گرفته است.

طبق اطلاعات موجود، در سال ۱۳۸۶ در استان یزد ۱۴ شهرک صنعتی (با وسعت ۶۱۱۰ هکتار) وجود داشته که از این تعداد، ۱۰ شهرک فعال بوده و ۴ شهرک در حال آماده‌سازی است. گفتنی است افتتاح شهرک‌های صنعتی فولاد و ابرکوه و صدوق و افتتاح منطقه ویژه اقتصادی جزء پروژه‌های شاخص انجام شده طی سال‌های ۱۳۸۶ - ۱۳۸۴ است.

شکل ۴-۶- شهرک صنعتی خضرآباد یزد

برای مطالعه

شهرک صنعتی یزد: این شهرک در پنج کیلومتری جاده خضر آباد در مجاورت جاده ترانزیتی تهران - بندرعباس در زمینی به مساحت ۶۸۰ هکتار قرار گرفته است. این مجموعه دارای واحدهایی فعال در زمینه غذایی، شیمیایی، فلزی، سلولزی، برق و الکترونیک، نساجی و... است.

منطقه ویژه اقتصادی

منطقه ویژه اقتصادی یزد توسط مرکز امور مناطق آزاد تجاری - صنعتی در مساحتی به وسعت ۵۷۰ هکتار در پنج کیلومتری یزد مورد تصویب قرار گرفت و شرکت شهرک‌های صنعتی استان یزد به عنوان سازمان مسئول منطقه یاد شده تعیین شده است. گستره فعالیت منطقه در سه بخش صنعت، تجارت و خدمات است.

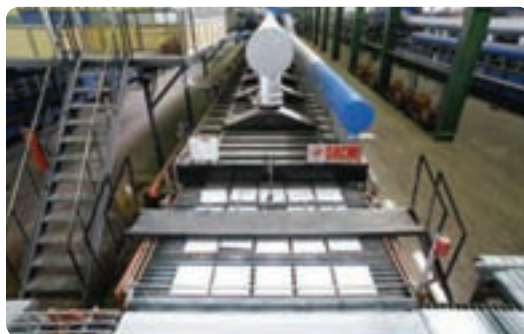
شکل ۵-۶- منطقه ویژه اقتصادی یزد

برای مطالعه

خوشه صنعتی کاشی سرامیکی استان یزد: در سال ۱۳۸۷ خوشه صنعتی کاشی سرامیکی استان یزد با تعداد ۳۰ واحد تولیدی کاشی سرامیکی و تولید ۱۲۵ میلیون مترمربع انواع کاشی کف و دیوار (۴۰٪ تولید کل کشور) در جایگاه نخست کشور قرار گرفت. کاشی سرامیکی مهم‌ترین محصول صادراتی یزد است که سهمی حدود ۵۰٪ از صادرات کاشی سرامیکی کشور را شامل می‌شود. در حال حاضر حدود ده هزار نفر به طور مستقیم در این خوشه صنعتی مشغول کارند.

۱- خوشه صنعتی: به مجموعه‌ای از واحدهای کسب و کار اطلاق می‌شود که در یک منطقه جغرافیایی و در یک گرایش صنعتی متمرکز شده و با همکاری و تکمیل فعالیت‌های یکدیگر به تولید و عرضه تعدادی کالا و خدمات می‌پردازند.

شکوفایی استان یزد پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

شکل ۶-۶ خط تولید کاشی و سرامیک میبد

بیشتر بدانیم

خوشه صنعتی نساجی استان یزد: از سال ۱۳۸۴ خوشه صنعتی نساجی یزد به عنوان یک خوشه ملی در زمینه نساجی شناسایی و تحت پشتیبانی سازمان توسعه صنعتی ملل متحد قرار گرفته است. تنوع محصولات صنعتی: در حال حاضر یزد متنوع ترین منسوجات را در کل ایران دارد. انواع تولیدات موجود را می توان به شکل زیر دسته بندی کرد:

- تولید انواع پارچه های مبلی (تولید بیش از ۸۰٪ سهم تولید رو مبلی در ایران)
- تولید انواع پارچه های پرده ای
- تولید انواع پارچه های پیراهنی، ملحفه ای، متقال و ...

محصولات سنتی و بومی (روفرفشی، دستمال ابریشمی، چادر شب، انواع شال، روسری، ترمه و ...). به موارد فوق می توان محصولات نوین در حال ظهور دارای تکنولوژی بالا با ترکیبات نانو را افزود.

شکل ۶-۷ نمونه ای از صنایع نساجی استان

شکل ۹-۶- شرکت فولاد آلیاژی

شکل ۸-۶- کابل‌های نوری شهید قندی در یزد

فعالیت گروهی

- ۱- مهم‌ترین پروژه‌های صنعت و معدن استان کدام‌اند؟
- ۲- کدام منابع معدنی استان یزد در کشور رتبه بالایی دارد.

برای مطالعه

امور زیربنایی

ارتباطات و فناوری اطلاعات: پست و مخابرات از جمله امکانات ارتباطی مهمی‌اند که باعث سهولت در برقراری ارتباط بین افراد جامعه می‌شود.

بررسی اطلاعات موجود حاکی از آن است که گسترش زیرساخت‌های مرتبط با توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات در استان از رشد قابل ملاحظه‌ای در سالیان اخیر برخوردار بوده است؛ به نحوی که از این حیث در ردیف استان‌های پیشرو کشور قرار دارد.

از جمله پروژه‌های عمده طی دو دهه اخیر در بخش مخابرات عبارت‌اند از:

- ۱- توسعه شبکه فیبر نوری و شبکه تلفن همراه (ایجاد ۴۳۷۳ کیلومتر شبکه فیبر نوری)
- ۲- برخورداری تعداد ۱۲۹۴ مورد از روستاها و آبادی‌ها از ارتباطات مخابراتی
- ۳- اتصال مدارس به شبکه ملی اینترنت
- ۴- پوشش تلفن همراه در بیش از ۶۷٪ جاده‌های استان
- ۵- کسب سه دوره متوالی رتبه اول در بخش فناوری اطلاعات توسط مخابرات استان در بین ۳۰ استان کشور

شکل ۱۰-۶- نیروگاه سیکل ترکیبی

۶- ثبت ۳۹ اختراع از سال ۱۳۸۴ تاکنون توسط واحدها و شرکت‌های مستقر در پارک یزد

۷- کسب ۷ مقام کشوری در حوزه رباتیک توسط تیم رباتیک پارک علم و فناوری یزد

انرژی: بررسی شاخص‌های صنعت برق نشان می‌دهد، بیشترین سهم مصرف برق استان به ترتیب متعلق به بخش صنعت با ۵۷ درصد و بخش خانگی با ۱۸ درصد است.

در سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی برق رسانی به روستاها با سرعت زیادی جریان یافت. در حال

حاضر کلیه روستاهای دارای ۲۰ خانوار و بخش عمده‌ای از روستاهای کمتر از ۲۰ خانوار استان از نعمت برق برخوردار شده‌اند. در جهت تأمین برق مورد نیاز استان احداث دو نیروگاه گازی و یک نیروگاه حرارتی و احداث خطوط انتقال ۴۰۰ کیلوولت اصفهان- بندرعباس، ۱۳۲ کیلوولت بافق- کوشک، ۶۶ کیلوولت ابرکوه- سورمق، احداث پست‌های فشار قوی ۴۰۰ کیلوولت یزد، ۲۳۰ کیلوولت چادرملو و ۲۳۰ کیلوولت اردکان انجام گرفته است.

آب و فاضلاب: مهمترین طرح‌های انجام شده در استان طرح عظیم انتقال آب زاینده رود به یزد و ایجاد شبکه جمع‌آوری فاضلاب شهری بوده است.

از مهمترین پروژه‌های اجرایی بعد از انقلاب

احداث راه آهن بافق - بندرعباس

افتتاح پروژه راه آهن بافق - مشهد که علاوه بر کاهش ۱۰۰۰ کیلومتر طول مسیر بندرعباس - مشهد، سبب دسترسی سریع کشورهای آسیای میانه به آب‌های آزاد شده است.

پروژه راه آهن میبد - بادرود که باعث کوتاه شدن فاصله یزد - تهران گردیده است.

راه آهن اردکان - چادرملو: این راه آهن معدن سنگ آهن چادرملو را به شبکه ریلی کشور و کارخانجات فولاد متصل کرده است.

راه آهن استان در حال حاضر نقش بیشتری در حمل و نقل مسافر ایفا می‌کند که قبلاً عمدتاً نقش باربری داشته است.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی فرودگاه یزد به فرودگاه بین‌المللی تبدیل شد و امکان پروازهای خارجی فراهم گردید. احداث

ترمینال جدید مسافری و ترمینال حجاج و فراهم شدن امکان نشست و برخاست کلیه هواپیماها در طول شبانه‌روز و احداث فرودگاه طبس از جمله فعالیت‌هایی است که بعد از انقلاب اسلامی انجام گرفته است.

برای مطالعه

جدول ۴-۶- میزان شاخص‌های حمل و نقل جاده‌ای استان یزد

شاخص	واحد	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	درصد تغییرات ۱۳۸۶ نسبت به ۱۳۸۴
بزرگراه	کیلومتر	۲۹۳	۲۹۳	۳۲۳	۱۰/۲
راه اصلی	کیلومتر	۶۱۵	۶۸۰	۶۸۰	۱۰/۶
راه فرعی	کیلومتر	۱۷۶۰	۱۸۲۰	۱۸۰۰	۲/۳
راه روستایی آسفالته	کیلومتر	۱۷۵۰	۱۷۹۶	۱۸۵۷	۶/۱
راه روستایی خاکی	کیلومتر	۳۲۴۷	۳۲۰۱	۳۱۴۰	-۳/۳
نقاط حادثه خیز	عدد	۱۷۴	۱۷۱	۱۶۵	-۵/۲

امور اجتماعی و فرهنگی

آموزش: بررسی شاخص‌های مربوط به آموزش و پرورش عمومی نشان دهنده وضعیت مطلوب استان در مقایسه با میانگین

شکل ۱۱-۶- دانشگاه یزد

آموزش و پرورش در کشور است. ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی و اهتمام ویژه مردم استان به امر آموزش از جمله عوامل تأثیر گذار در وضعیت مطلوب استان نسبت به کشور در شاخص‌های مختلف آموزشی است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که شاخص نسبت تعداد دانشجو به جمعیت در استان به مراتب بیش از میانگین کشوری است. بالا بودن این شاخص، نشان دهنده دانشگاهی بودن استان است و می‌تواند بستر لازم برای توسعه را فراهم کند. در طی سال‌های اخیر دوره‌های کارشناسی - کارشناسی ارشد و دکتری نیز در دانشگاه‌های استان یزد دایر شده است.

مراکز دانشگاهی: دانشگاه یزد، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، دانشگاه آزاد اسلامی یزد و میبد و دانشگاه‌های پیام نور تفت،

شکوفایی استان یزد پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

اردکان و مهریز از جمله دانشگاه‌های بزرگ استان محسوب می‌شوند. در اکثر شهرستان‌ها شعبه دانشگاه آزاد - پیام نور و جهاد دانشگاهی و آموزشکده‌های فنی ایجاد شده است. دانشگاه یزد و پزشکی شهید صدوقی در بین دانشگاه‌های کشور از جایگاه علمی مناسبی برخوردار است.

بهداشت و درمان: به‌طور کلی بررسی شاخص‌های مختلف کمی و کیفی بخش بهداشت و درمان نشان می‌دهد سطح خدمات بهداشتی و درمانی نسبت به میانگین کشوری از وضعیت بهتری برخوردار است و حتی در برخی از موارد اختلاف قابل توجهی وجود دارد.

تکمیل مراکز تحقیقاتی در حوزه بهداشت و درمان (قلب، دیابت، ناباروری، ژنتیک و سالمندان) همچنین ایجاد منطقه آزاد پزشکی به منظور ارائه خدمات تخصصی و فوق تخصصی به بیماران داخلی و احداث بیمارستان آموزشی ۳۲۴ تختخوابی شهید صدوقی، بیمارستان شهدای کارگر، بیمارستان‌های شهرهای میبد، اردکان، تفت، ابرکوه، مهریز، خاتم، بافق، و مراکز اورژانس شهرستان‌ها را می‌توان به عنوان بخش‌های عمده مراکز بهداشت و درمان بعد از انقلاب برشمرد.

فرهنگ و هنر: در سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۵۷ تعداد کتابخانه‌های عمومی استان نزدیک به پنج برابر و تعداد کتاب‌های موجود در این کتابخانه بیش از ۹ برابر افزایش داشته است. تعداد سالن‌های سینما از سه سالن به پنج سالن افزایش یافته است. تعداد چاپخانه‌ها نیز چهار برابر و نشریات محلی از سه عنوان به ۶۲ عنوان رسیده است. توسعه و گسترش کانون‌های پرورش فکری کودکان و نوجوانان و کانون‌های فرهنگی و هنری از جمله دیگر فعالیت‌های فرهنگی انجام گرفته بعد از پیروزی انقلاب است. همزمان با گسترش شبکه‌های سراسری صدا و سیما شبکه استانی صدا و سیما نیز افتتاح گردیده است.

شکل ۱۲-۶- موزه کتابخانه وزیری یزد

شکل ۱۳-۶- سالن کتابخانه وزیری یزد

میراث فرهنگی و گردشگری: استان یزد با قدمتی ۳۰۰۰ ساله دارای میراث فرهنگی و منابع طبیعی گردشگری متعددی است که بالغ بر ۶۵۰۰ جاذبه گردشگری شامل منحصر به فرد ترین بافت تاریخی و زنده دنیا، آثار متعلق به دوران قبل از اسلام و معماری اسلامی و سرمایه های فرهنگی شامل هنرهای سنتی و صنایع دستی، پوشاک، غذاهای محلی، آداب و رسوم و سنت های خاص می باشند.

مرمت و احیای بافت تاریخی شهر یزد و دیگر شهرهای استان و بازسازی و مرمت بناهای تاریخی از اقدامات مهم در بعد از انقلاب است.

بیشتر بدانیم

انرژی خورشیدی

انرژی خورشیدی به عنوان یک منبع انرژی تجدید شونده و رایگان یکی از مهم ترین گزینه های جایگزین برای سوخت های فسیلی به شمار می آید و نگرانی های بشر در مورد پایان پذیری، افزایش آلودگی های ناشی از تبدیل سوخت های فسیلی به انرژی های دیگر و... را برطرف کرده است.

در استان یزد به دلیل پتانسیل بالای تابش خورشید، نیروگاه خورشیدی - حرارتی در زمینی به مساحت ۹ کیلومتر مربع در ۳۵ کیلومتری شمال غرب شهر یزد در حال احداث است. به منظور ساخت این نیروگاه مشاوران آلمانی و ایرانی (پژوهشگاه وزارت نیرو) ضمن امکان سنجی و ارزیابی مناطق مناسب برای نصب نیروگاه، با توجه به مواردی چون: میزان تابش خورشید، تولید، تقاضا و مصرف برق، دسترسی به خطوط انتقال و شبکه دسترسی به سوخت و آب، مسائل زیست محیطی و هزینه زمین مورد استفاده، ناحیه ای در شمال غربی استان یزد را به عنوان مناسب ترین محل در ایران جهت احداث این نیروگاه انتخاب کرده اند.

شکل ۱۴-۶- انرژی خورشیدی

برای مطالعه

بعضی از طرح‌های عمرانی ملی در حال اجرا در استان یزد
تکمیل کتابخانه مرکزی و سالن همایش دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی شهید صدوقی یزد
احداث دانشکده بهداشت
احداث بیمارستان جایگزین شهید رهنمون یزد
احداث و توسعه فضاهای ورزشی کارگران شهرستان یزد
آبرسانی به طبس
تکمیل و ایجاد تصفیه خانه فاضلاب شهرک‌های صنعتی یزد
طرح سیکل ترکیبی یزد
احداث کارخانه تولید کیک زرد
اتصال راه آهن یزد - اقلید به راه آهن اصفهان - شیراز
ایجاد تأسیسات فاضلاب شهر یزد
نوسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده شهری استان یزد
طرح گازرسانی به بافق

درس پانزدهم چشم انداز آینده استان یزد (افق ۱۴۰۴)

یزد استانی است توسعه یافته با سرمایه انسانی و اجتماعی مستعد و آماده فعالیت، سخت کوش، کارآفرین و مشارکت جوی، برخوردار از فضای معنوی و فرهنگی غنی، به عنوان دارالایمان و دارالعباده که با وجود بخش خصوصی توانمند و بالا بودن میل نهایی به پس انداز و سرمایه گذاری، در تولید دانش و خدمات برتر، پیشرو بوده و دارای جایگاه ویژه‌ای در تولید ارزش افزوده کشور است. با توجه به سند ملی توسعه، استان یزد در سال ۱۴۰۴ شمسی به عنوان قطب علمی و صنعتی و پیشتاز در گسترش کاربردی فناوری اطلاعات و ارتباطات خواهد بود.

تحقق این امر مستلزم آگاهی و عزم نیروهای جوان این مرز و بوم است که با شناخت استعدادهای بالقوه و بالفعل استان خود زمینه را برای رشد و بالندگی هر چه بیشتر این سرزمین فراهم آورند. با توجه به توانمندی‌ها و مشکلات موجود در استان اهداف و برنامه‌های بلند مدت اجرایی استان به شرح زیر است:

بخش صنعت و معدن

محورهای اصلی توسعه بخش صنعت

- توسعه خوشه کاشی و سرامیک ← ایجاد منطقه ویژه میبد
- توسعه صنایع فلزات اساسی شامل فولاد به‌ویژه صنایع پایین دست فولاد آلیاژی، خودروسازی؛ قطعه‌سازی و ...
- ← ایجاد منطقه ویژه اردکان
- توسعه خوشه نساجی ← ایجاد منطقه ویژه یزد
- توسعه صنایع پتروشیمی ← ایجاد منطقه ویژه ابرکوه
- توسعه صنایع دارویی و صنایع غذایی ← ایجاد منطقه ویژه صدوق
- توسعه صنایع با فناوری برتر ← شهرک صنایع نوین و فناوری اطلاعات و الکترونیک

شکل ۱۵-۶- کارخانه کابل نوری یزد

بخش کشاورزی

بخش کشاورزی در استان یزد همواره به دو جهت عمده مورد توجه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان استان بوده است. از یک جهت توسعه بی‌رویه کشاورزی در استان می‌تواند لطمات جبران‌ناپذیری بر منابع پایه خصوصاً منابع آب وارد کند و از طرف دیگر بی‌توجهی به آن و از بین رفتن بی‌رویه باغات و فضاهای سبز نیز حیات را در پهنه کویر ایران به مخاطره خواهد انداخت که تهدید جدی برای سایر مناطق کشور نیز به شمار می‌رود.

چشم‌انداز توسعه کشاورزی استان: بخش کشاورزی استان، بخشی توسعه یافته و پایدار، مبتنی بر دانش فنی و تجربه بالای بهره‌برداران و نیروی انسانی سخت‌کوش و توانمند است که لازم بوده تا در ارتباط با سایر بخش‌ها و محدودیت‌های موجود در منابع، جایگاه برتر را در تولید و صدور محصولات کشاورزی، تولید بذر اصلاح شده و تولید قلمه و نهال در سطح کشور کسب کند.

شکل ۱۶-۶- محصول انار

محورهای اصلی توسعه بخش کشاورزی

گسترش کشت‌های گلخانه‌ای

توسعه کشت و بهره‌برداری از گیاهان دارویی و صنعتی و ایجاد صنایع وابسته

توسعه آبیاری نوین و تحت فشار

ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

گسترش مجتمع‌های دامداری به سبک نوین

شکل ۱۷-۶- روستای از میغان طبس

شکل ۱۸-۶- کشت گلخانه‌ای در مهریز

شکوفایی استان یزد پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

محورهای اصلی توسعه بخش بازرگانی
احداث پایانه صادراتی و مرکز تجارت بین‌الملل استان
احداث نمایشگاه بین‌المللی استان
احداث مراکز و میادین عرضه میوه و تره‌بار
ایجاد مرکز تخلیه و توزیع کالای کشور در استان
ارتقای گمرک استان
ایجاد بورس منطقه‌ای مصالح ساختمانی، کاشی و سرامیک
محورهای اصلی توسعه بخش گردشگری
تکمیل و بهره‌برداری از مناطق نمونه گردشگری در استان
مرمت و بازسازی بناهای مهم تاریخی
ایجاد شهرک و بازارچه صنایع دستی، طلا و جواهر
ایجاد واحدهای اقامتی سنتی و پذیرایی در بافت قدیمی شهرها

شکل ۲۰-۶ هتل به سبک سنتی در یزد

شکل ۱۹-۶ چشمه مرتضی علی طبس

حمل و نقل

با توجه به قرارگیری استان در مرکز کشور و بر سر راه دالان‌های بین‌المللی شمال - جنوب و شرق - غرب و شبکه بزرگراه‌های آسیایی و محل تلاقی مهم‌ترین راه‌های مواصلاتی کشور و همچنین قرارگیری استان در مسیر راه بارهای ترانزیتی از بندرعباس و بندرچابهار و مرزهای شرقی کشور به سمت پایتخت و مناطق شمالی - شمال غرب و غرب کشور، بخش حمل و نقل مورد توجه ویژه‌ای قرار دارد.

شکل ۲۱-۶- راه آهن استان

عمده ترین موارد چشم انداز استان در بخش حمل و نقل عبارت است از :

توسعه حمل و نقل عمومی

توسعه راه ها و شبکه حمل و نقل جاده ای

احداث و راه اندازی راه آهن یزد - ابرکوه - اقلید - شیراز

احداث خط دوم راه آهن بافق - اردکان و بهره برداری از آن

محورهای اصلی توسعه بخش بهداشت و سلامت

ایجاد منطقه ویژه پزشکی (در تفت)

ایجاد و راه اندازی مراکز تخصصی و فوق تخصصی قلب و عروق، دیابت و ناباروری به عنوان قطب پژوهشی و درمانی کشور

ایجاد مراکز مشاوره خدمات پیشگیری آسیب های اجتماعی و سلامت

شکل ۲۲-۶- احداث درمانگاه تخصصی و فوق تخصصی بیمارستان شهید صدوقی

شکوفایی استان یزد پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

محورهای اصلی توسعه بخش زیربنایی، عمران شهری و مسکن
اجرای پروژه‌های انتقال آب از خارج حوزه به استان به‌ویژه طرح عظیم خط دوم انتقال آب از سرشاخه‌های کارون
بازسازی بافت‌های فرسوده
احداث مخازن آب شهری
اجرای طرح توسعه دوچرخه‌سواری در شهرها (احیای فرهنگ دوچرخه‌سواری)
سرمایه‌گذاری مشترک در جهت احداث پارک‌های عمومی شهری و احداث باغ‌شهرها با اولویت باغ‌شهر یزد
تأمین مسکن به‌ویژه برای طبقات محروم و اقشار کم‌درآمد، با استفاده از مصالح و فناوری‌های جدید و روز دنیا
رئوس محورهای سند جامع توسعه IT و ICT
ایجاد بانک اطلاعات شهری و ارائه خدمات الکترونیک توسط شهرداری‌ها
توسعه فروشگاه‌ها و بازارهای اینترنتی
توسعه بانکداری الکترونیک
توسعه مشاوره و خدمات پزشکی از راه دور
توسعه سیستم‌های الکترونیک در سطح مراکز بهداشتی درمانی و دارویی

شکل ۲۳-۶- پارک علم و فناوری یزد

تشکر و تقدیر

با تقدیر و تشکر فراوان از سازمان‌ها و نهادهایی که در تألیف کتاب با گروه مؤلفان همکاری نموده‌اند از جمله:

استانداری استان یزد

معاونت آموزش متوسطه اداره کل آموزش و پرورش استان یزد

اداره کل منابع طبیعی استان یزد

اداره کل هواشناسی استان یزد

اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان یزد

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان یزد

سازمان جهاد کشاورزی استان یزد

سازمان آب منطقه‌ای استان یزد

سازمان آب و فاضلاب استان یزد

سازمان حفاظت محیط زیست استان یزد

سازمان صنایع و معادن استان یزد

سازمان فضایی ایران

مؤسسه لرزه‌نگاری استان یزد

معاونت برنامه‌ریزی و راهبردی استانداری استان یزد

مرکز باروری ابرها

مرکز قنات استان یزد

همچنین اعضای تیم تألیف کتاب استان شناسی یزد از کلیه عزیزانی که به هر نحو با این تیم همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌شود و از جناب آقای علیرضا کارگربان رئیس گروه تکنولوژی و گروه‌های آموزشی دوره متوسطه و خانم راحله پور اکبر به دلیل ارائه برخی مطالب تقدیر و تشکر می‌شود.

